Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 53 ◆ Вівторок, 19 березня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

У понеділок Україна прокинулась немов після весілля: у голові ще відлунює вчорашня, на всю вулицю, музика, і ще неясно — відбулося щось, чи все буде так, як учора й позавчора.

А буде так, як буде...

Усе залежить тільки від власного розуму молодих. А також — від розсудливості батьків-навчителів їхніх — і це, можливо, найважливіше. Бо трапилася ж, скажімо, перед самісіньким референдумом в однім селі отака притча: хлопчик-п'ятикласник раптом устав і сказав при всіх, за що б він голосував, аби був великий. І вчителька, котру, мабуть, напередодні певним чином проінструктували, була шокована, геть забувши, що сама ж навчила його любити те, а не інше... Любов же, яка вона не є, не піддається легкому переучуванню.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЗНОВУ на заклик Донецького страйкового комітету на площу перед Будинком Рад вийшли шахтарі. Тут відбулися збори представників колективів страйкуючих підприємств.

На них було повідомлено, що з 22 шахт виробничого об'єднання «Донецьквугілля» в Донецьку зупинились 13. Як і раніше, не працює більшість вуглевидобувних підприємств Красноармійська і Селидового, два — в Добропіллі і одне — в Харцизьку. Загалом з 122 шахт повністю або частково не видають паливо на-гора 22 підприємства.

ГОЛОВА Ради Міністрів УРСР В. П. Фокін обраний на альтернативній основі народним депутатом республіки у ході виборів по Дарницькому виборчому округу № 6 міста Києва, які відбулися 17 березня. В цьому окрузі на один мандат претендували п'ять кандидатів. В. П. Фокін набрав більш як 64 проценти голосів.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Олександр БІЛИК заступник головного редактора

Анатолій ГОРЛОВ заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

◆

Засновник — Верховна Рада Української РСР.

◆

Адреса редакції: УРСР, 252047 Київ-47, вул. Нестерова, 4

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Думки авторів публікацій у «Голосі України» не завжди збігаються з точкою зору редакції.

Індекс 60955.

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

◆

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок — на 8 сторінках, — середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

Леонід КРАВЧУК:

«ЦЕ ПОЧАТОК ІСТОРИЧНОЇ ДІЇ»

На першу дільницю для голосування на референдумі СРСР Шевченківського району Києва прийшов Голова Верховної Ради УРСР Л. Кравчук. Поговоривши з членами дільниці і опустивши свої бюлетені в урну, він дав коротке інтерв'ю журналістам.

— Я проголосував, — сказав Леонід Макарович, — за такий Союз, у якому Україна була б суверенною державою, — з повними правами, такою, де була б господарем на своїй землі. Переконаний, що це тільки початок того, що нам потрібно зробити. Це голосування має відповідне значення для майбутнього України, але воно не може одразу вирішити оце найголовніше для нас питання. Тому вважаю, що це, може, не історичний день, але це початок історичної дії, щоб спершись на результати голосування, ми крок за кроком ішли дорогою суверенітету і його здобували.

Я голосував не просто за Союз, я проголосував за те, щоб зробити все для створення співдружності незалежних держав. Ми дізнаємось, що думає народ з цього приводу, а потім візьмемось за велику активну роботу. Треба брати в руки проект Договору і крок за кроком іти, аби він відбив наші інтереси, став дійовим документом, який забезпечив усім державам-республікам повну суверенність.

Ви знаєте, мене останнім часом дещо непокоїли висловлювання центральної преси і керівників Центру, які почали робити нові наголоси — мова уже, мовляв, йде не про Союз, а про міцну союзну державу. Це вже щось зовсім інше, ніж ми говоримо. Я голосую за майбутній Союз, але такий, у якому республіки утворили б державу, яка відповідала б їхнім інтересам. Бо якщо ми зразу проголосуємо за міцну державу, це означатиме ось що: чим буде міцніший Центр, тим слабкішими стануть суб'єкти федерації. Нам, повторюю, потрібно утворити суверенні держави, до будівництва яких ми тільки приступили.

Голову Верховної Ради запитали: «Якого б результату референдуму Ви хотіли?».

— Я хотів би, — сказав Леонід Макарович, — щоб за Союз суверенних держав проголосувала переважна більшість народу. Нам важливо, щоб у подальшій своїй роботі по створенню суверенної України в Союзі — рівноправному, чесному, ми могли б зіпертися на народ і сказати: народ України висловив своє бажання, яке відповідає і Декларації, і наміру розвивати Україну як суверенну державу. Коли вас цікавлять проценти, то мені хотілося б, щоб це було процентів 75. Хочу підкреслити важливу думку: питання першого бюлетеня і відповідь на нього ще не означає, що ми хочемо Союзу, який влаштовує Україну і інші республіки. Створення Союзу, який відповідає інтересам України та інших республік, буде здійснюватися в процесі творення союзного договору. Тому для нас головне нині д[illegible]атися, якого Союзу наші л[illegible] хочуть. А це принципове питання. Треба чітко і ясно дати на нього відповідь. Ми хочемо Союзу, який був? Я, наприклад, його не хочу. Такого, який є? Теж не хочу. Я хочу, щоб був новий Союз, оснований на абсолют[illegible] нових принципах, де д[illegible]ави були б державами і мали б нормальний, реальний суверенітет.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ,
парламентський оглядач.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПРІОРИТЕТИ НАЗВАНО

Зустріч Л. Кравчука з делегацією Міжнародного фонду сприяння розвитку підприємництва

15 березня Голова Верховної Ради Української РСР Л. М. Кравчук зустрівся з делегацією Міжнародного фонду сприяння розвитку підприємництва на чолі з паном Г. Корчаком (Швейцарія). Під час зустрічі обговорені питання міжнародного співробітництва, розвитку господарської самодіяльності, підприємництва і ділової ініціативи населення України в умовах переходу до соціально орієнтованої ринкової економіки. В ході розмов Г. Корчак та член делегації Ж. Жюно підкреслили особливе значення і перспективний характер співробітництва з цим Міжнародним фондом, до складу якого входять найкрупніші промислові корпорації світу, зацікавлені у виході на український ринок.

Відзначались великі можливості співробітництва і надання конкретної допомоги в галузі підготовки кадрів менеджерів та інших професій, формуванні ринкової інфраструктури, створенні спільних підприємств, конкурентоздатних на світових ринках.

Голова Верховної Ради Української РСР привітав створення Українського фонду сприяння розвитку підприємництва як національної філії Міжнародного фонду і підкреслив необхідність залучення до її роботи промислових підприємств України, кооперативів, малих підприємств, акціонерних товариств та інших нових господарських форм.

Серед пріоритетів діяльності Міжнародного фонду і створюваного національного фонду сприяння розвитку підприємництва на Україні повинні стати легка та харчова промисловість, переробка сільськогосподарської продукції, розвиток сервісної інфраструктури, комунікацій, туризму, співробітництво в галузі екології та ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи.

Гості з задоволенням констатували ініціативу [illegible]воренню національного фонду розвитку підприємництва Україн[illegible] з боку таких організацій як Укрімпекс, Міжнародний інститут менеджменту, виробниче об'єднання «Електронмаш» та інших.

В свою чергу Л. М. Кравчук висловив готовність Президії Верховної Ради Української РСР, Уряду України всіляко сприяти розвитку господарської ініціативи, підприємництва та економічної самодіяльності населення України, як важливого напрямку реалізації економічного суверенітету республіки.

ВИКОРИСТОВУЮЧИ СВІТОВИЙ ДОСВІД

Голова Верховної Ради Української РСР Л. Кравчук прийняв відомого в світі економіста і політолога, професора Б. Гаврилишина. Богдан Гаврилишин — українець за походженням, член Римського клубу, іноземний член Академії наук УРСР, є головою надзірних рад Міжнародного інституту менеджменту (МІМ — Київ) і Фонду Відродження.

Під час зустрічі обговорювали питання вивчення і застосування досвіду різних світових суспільств у проведенні економічних реформ, створенні національних банківсько-кредитних систем, забезпеченні активного розвитку на території республіки зовнішньоекономічної діяльності. Співбесідники дійшли висновку щодо необхідності створення при Президії Верховної Ради УРСР ради наукових експертів у складі фахівців світового рівня в питаннях економіки, політології, законотворчості, управління, науки і культури.

До участі в її роботі можна запросити відомих учених з Європи, Америки, Східної Азії.

Завданням такої ради був би аналіз законодавства різних країн, вибір елементів економіки та управління, які допомагали б нам у налагодженні економічних зв'язків із зарубіжними партнерами, збільшенні закордонних інвестицій, розширенні співробітництва з різними міжнародними організаціями.

Природно, що Україна, з огляду на свою історичну, політичну, культурну спадщину, повинна створювати свої Конституцію, законодавство, суспільно - державний лад. Вона не може копіювати в цьому досвід будь-якої окремої країни, а має покладатися передусім на власні сили і волю обраних народом депутатів. Але й неможливо включити Україну в економічний, політичний і науковий світ, не використовуючи досвід інших країн. Світ став для нас відкритою книгою, і така рада допомогла б її краще зрозуміти і взяти все, що є корисного, для становлення нашого суспільства.

У бесіді, яка відбулася, взяв участь керівник Секретаріату Верховної Ради УРСР М. Хоменко.

Цього ж дня відбулася репрезентація наукової праці Б. Гаврилишина «Дороговкази в майбутнє», що вийшла у видавництві «Наукова думка».

Референдум: «так» чи «ні»

ЩО СКАЗАЛИ КИЯНИ

За тиждень до проведення референдуму СРСР кияни відчули, що на них насувається вселенське лихо, яке вони самі ж можуть накликати, сказавши «Ні» в опитувальному бюлетені. Примі ром, одна з листівок у моїй поштовій скриньці в такому разі обіцяла не багато не мало — розвал Союзу, територіальні спори і навіть можливу громадянську війну. А ще — поглиблення міжнаціональних конфліктів, нову хвилю біженців, позбавлення загальнодемократичних прав і соціальних пільг, повний крах економіки, безробіття і зубожіння населення.

А якщо жителі столиці України скажуть «Так», — обіцяла листівка, — то їх чекає збереження республіки в оновленому Союзі, гарантована рівноправність усіх національностей, які мешкають на Україні, соціальна захищеність, громадянський мир, спокій і благополуччя кожної сім'ї.

Оскільки листівка була анонімною, то, звісно, залишалися невідомими ані імена благодійників, ані тих, хто пообіцяв усі можливі жахи на голови киян.

Та що анонімні листівки, коли приблизно такий самий підтекст мали і офіційні заклики на центральних вулицях міста. Хоч і вони не грішили авторством, проте мали абсолютно однозначну політичну спрямованість.

Що ж, хто як може, так і агітує. Але цікаво: невже автори цієї «агітації» не помітили, який сьогодні рік на календарі? Та й досвід минулих виборів свідчить, що отака прямолінійність обов'язково викличе бажання зробити навпаки...

І от — попередні дані про результати всесоюзного референдуму і республіканського опитування населення, які мені в понеділок вранці повідомив голова окружної комісії Київського міського округу № 1 Анатолій Валентинович Береза:

— У голосуванні взяли участь 71,4 відсотка від загальної кількості опитуваних. Із них 53 відсотки проголосували **«проти»** збереження Союзу як оновленої федерації рівноправних суверенних республік, 44,6 відсотка — **«за»** оновлену федерацію.

У бюлетенях республіканського опитування про свою згоду з тим, що Україна має бути у складі Союзу Радянських суверенних держав на засадах Декларації про державний суверенітет України заявили 78,2 відсотка киян від кількості тих, які взяли участь у голосуванні.

— А як пройшов референдум у місті?

— По-діловому. Щоправда, напередодні з'явилися фальшиві бюлетені. Тому за рішенням дільничих комісій кожний бюлетень штемпелювався на виборчих дільницях.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Минулої суботи, напередодні референдуму, біля столичного Республіканського стадіону відбувся мітинг, що зібрав не менше 10 тисяч чоловік. З підтримкою «українського бюлетеня» виступили народні депутати України, зокрема І. Драч, Д. Павличко, В. Яворівський, П. Мовчан, О. Шевченко, представники різних партій та громадських рухів. Мітинг не вніс напруженості у життя міста, навпаки, своєрідне театралізоване обрамлення надало цьому заходові святкового характеру.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЩЕ РАЗ ПРО ЖУРАВЛЯ ТА СИНИЦЮ

Як було передбачено відповідним рішенням об'єднаної сесії трьох обласних Рад у Галичині, окрім всесоюзного та республіканського, відбувся й місцевий референдум, запитання якого сформульовано так: «Чи хочете ви, щоб Україна стала незалежною державою, яка самостійно вирішує всі питання внутрішньої та зовнішньої політики, забезпечує рівні права громадянам незалежно від національної і релігійної приналежності? (Так. Ні.)».

Більшість жителів Львівської області сказала «Ні» всесоюзному договору, а на запитання обласного бюлетеня відповіла позитивно. Республіканський бюлетень і звернення парламентської опозиції з проханням підтримати його спричинили гарячі дискусії й концептуальні зіткнення поглядів на вічну проблему, що реальніше: журавель у небі чи синиця у жмені?

Комітет громадянської згоди, очолюваний головою обласної Ради народних депутатів Вячеславом Чорноволом, обговорюючи звернення Народної Ради, так і не дійшов згоди. Думки й позиції розділилися. За підтримку республіканського бюлетеня висловилися повновважні представники партії Демократичного відродження, товариство Лева, Студентське братство.

Серед голосуючих було чимало таких, які відповіли ствердно на республіканський та обласний бюлетені, тобто вважали за можливе примирити «журавля» із «синицею», реальність і рожеву, як колір обласного бюлетеня, мрію. Саме так зробив зокрема Сергій Лилик, співголова координаційної ради партії Демократичного відродження України, який після голосування поділився зі мною своїми міркуваннями:

— Здобути державність — процес тривалий. А нині Східна Україна до державності ще не готова. Чому демократичні сили здобули перемогу на виборах у Галичині? Бо тут на кожному підприємстві діяли осередки Руху, товариства української мови, молодіжні та національно-культурні товариства. В інших регіонах відповідною громадсько-політичною інфраструктурою охоплено незначну частину суспільства, тож нереально розраховувати нині на перемогу ідеї про незалежність України як самостійної держави. Та передусім треба створити підгрунтя суверенної держави. Це об'єктивно неминучий етап, який може виявитися довгим. Дехто вважає, що ліквідація командно-адміністративної системи — не за горами, варто лише зробити ще один наступ. Для цього нема об'єктивних передумов, над створенням їх ще довго треба працювати. Виходячи з цих міркувань, наша партія одностайно підтримала республіканський бюлетень. Зрештою ми підтримали й обласний. Не бачимо великих розходжень.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

(Закінчення повідомлень на 4-й стор.).

Львів.

ДЕКЛАРАЦІЯ

Про принципи та цілі відносин між Українською Радянською Соціалістичною Республікою і Турецькою Республікою

13 березня 1991 року в Києві відбулася зустріч Голови Верховної Ради Української Радянської Соціалістичної Республіки Л. М. Кравчука і Президента Турецької Республіки Т. Озала, який перебував з візитом в Українській РСР. В результаті переговорів, що відбулися, керівники двох республік домовилися про таке.

Нагадуючи про Договір про дружбу і братерство між Україною і Туреччиною від 2 січня 1922 року, Українська Радянська Соціалістична Республіка і Турецька Республіка заявляють про прагнення до розвитку відносин дружби, добросусідства та співробітництва, що відповідають їх взаємним інтересам і не спрямовані проти третіх сторін. Основою цих відносин у всіх галузях є цілі та принципи Статуту Організації Об'єднаних Націй, Хельсінкського Заключного акту та інших документів Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі. Обидві Республіки виходять з того, що всебічний розвиток мирних добросусідських українсько-турецьких відносин, що базуються на принципах міжнародного права, є конкретним внеском у будівництво загальноєвропейського дому.

Українська Радянська Соціалістична Республіка і Турецька Республіка вітають зміцнення взаєморозуміння і довір'я в Європі і заявляють про бажання сприяти процесам зменшення воєнного протистояння, контролю над озброєннями і скороченню озброєнь під ефективним контролем, виключення назавжди воєнної небезпеки і загрози застосування сили із міждержавних відносин.

(Закінчення на 8-й стор.).

Прецедент

ДЕПУТАТ ВИМАГАЄ САТИСФАКЦІЇ

У Зарічному районному суді міста Суми відбулося слухання справи за позовом заступника голови міської Ради народних депутатів, народного депутата УРСР О. Воробйова до обласної газети «Ленінська правда». Причиною конфлікту послужив надрукований газетою лист, у якому від імені групи ветеранів війни і праці Сумського машинобудівного НВО імені М. Фрунзе життєву позицію й діяльність Олександра Михайловича як члена республіканського парламенту було подано, на його думку, в образливій формі, з перекрученнями дійсності.

Чим же докоряли шестеро авторів публікації депутатові Воробйову? Він — «демагог, інтриган», «організатор мітингів і підбурювач до страйків і громадянської непокори, відстоює екстремістські, шкурні амбіції». «Ми вже не віримо, — говорилося в листі, — солодкуватим златоустам Воробйовим, Козіним, Павличкам та іже з ними, які у віршах і з високих трибун вихваляли комуністичну партію та її ідеали, не відмовлялися від дарованих партією високих посад, привілеїв і благ».

— Ці цинічні, голослівні звинувачування, — заявив позивач, — спрямовані на те, щоби дискредитувати мене перед виборцями, принижують честь і гідність громадянина, народного депутата УРСР.

Олександр Михайлович зажадав від авторів листа відшкодувати йому згідно з діючим законодавством моральні збитки.

Але ще до суду виявилося, що «лист шести» — фальшивка. Жоден з тих поважних людей, прізвища яких наведено під текстом, не підтвердив своєї участі в написанні листа. Їхні підписи — підроблені. Газета визнала свою вину, надрукувала редакційний матеріал, у якому розповіла про конфуз і попросила вибачення у Воробйова і читачів.

Однак депутат не відкликав заяви. І суд визнав справедливими його вимоги. Прийнято рішення: порушити кримінальну справу по факту наклепу й образи, матеріали передати для ведення слідства обласній прокуратурі.

Під час судового засідання Олександр Михайлович Воробйов назвав цифру — 56,4 тисячі карбованців. Такою сумою оцінив він збитки, які повинна відшкодувати йому газета.

У зв'язку з цим кореспондент «Голосу України» взяв у Олександра Михайловича інтерв'ю.

— Якою методикою користувалися ви, визначаючи розміри компенсації?

— Ніяких рекомендацій щодо цього не існує. Тож підрахунки зробив, виходячи з такого підходу: один рядок листа — одна копійка. Перемножити 50 копійок на тираж, і вийде 54 тисячі карбованців. Ще 2,4 тисячі — це вартість санаторно-лікувальних путівок для сім'ї, усі члени якої зазнали психологічних травм, певних втрат здоров'я через публікацію й супутні їй причини (анонімні дзвінки з лайками, погрозами тощо).

— Кажуть, якщо ви виграєте процес, станете багатою людиною?

— На радість моїм «доброзичливцям»? Марно надіються. По-перше, остаточну суму компенсації визначить суд. А по-друге, в разі навіть повного задоволення моїх претензій, я не маю наміру використати гроші задля власного благополуччя. За винятком витрат на реабілітацію здоров'я, кошти будуть направлені на громадсько важливі справи. Зокрема, на фінансову підтримку міської суспільно-політичної газети «Добрий день», створення міського телебачення. А також на допомогу організації батьків, які виховують дітей-інвалідів. (Щомісяця О. Воробйов перераховує цій організації із власної зарплати по 50 карбованців. — **В. М.**).

P. S. Аналогічний позив до «Ленінської правди» пред'явив суду й народний депутат СРСР Е. Козін.

Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Суми.

Референдум: «так» чи «ні»

МОНОПОЛІЯ НА ПЛЮРАЛІЗМ?

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. Перед референдумом багато хмельничан знайшли в своїх поштових скриньках запрошення, видруковане у видавництві «Поділля». Агітуючи за союзний бюлетень, Хмельницький райком Компартії жодним словом не обмовився про республіканське опитування. Як бачимо, партія, яка навіть у період застою не дозволяла собі повністю підмінювати функції виборчих комісій, відверто переступила межу законодавчих функцій сьогодні. До речі, на одній з виборчих дільниць викладач ХТІ І. Сліпко розповів: за те, що він вивісив на дошку оголошень зразок бюлетеня з викресленим «Так», ректор Р. Силін оголосив йому догану. В той же час оголошення парткому цензурі не піддавалося...

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».

І НАШИМ, І ВАШИМ

ЛУГАНСЬК. Приблизно так голосували луганчани в кварталі імені Шевченка.

А справа в тому, що для більшості жителів була несподіванкою наявність другого, українського бюлетеня. І вони залишали в обох листівках «так», тобто голосували одночасно і за Союз, і за суверенну державу. Можливо, для східняків, стурбованих тупиковою ситуацією, створеною страйком, важливо одне — не залишатися наодинці з своїми проблемами. А можливо, вони просто не відають, що роблять?

Сергій СКИБА.

ЧОМУ РОЗГУБИЛАСЬ БАБА МАРІЯ

Херсонська область. 85 учасників референдуму з маленького села Висунці Білозерського району — переважно пенсіонери. Шукаю оселі бабусі Хоменчихи — Марії Антонівни Хоменко, пенсіонерки, котра 30 літ працювала свинаркою в місцевому радгоспі.

— Радіо в селі немає, — каже вона, — отож про цей «орендум» чи як його там, мало що знаю. Наш депутат С. Гаран казав, що треба голосувати за Союз.

— А ви звернули увагу на другий бюлетень?

— Але ж ніхто толком не розказав. Боюсь, ошукали стару. В обох бюлетенях вирішила залишити слово «так». А тепер ви мені скажіть: коли в село заходитиме автобус, коли радіо проведуть?

Голова дільничої комісії М. Чала:

— Референдум проходив організовано, депутати вели роз'яснювальну роботу, за дорученням парткому радгоспу 10 активних політбійців пішли у виробничі бригади. Ми неодноразово отримували інструкції у райкомі партії...

...На Херсонщині переважала однобічна агітація, правовий документ парламенту республіки, обов'язковий для всіх без винятку партійних пропагандистів, багато де проігноровано.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

ЗАЙВІ БЮЛЕТЕНІ

Сумська область. За дорученням Верховної Ради СРСР Е. КОЗІН, народний депутат Союзу РСР, відвідав Сумський та Білопільський райони.

— Я не помітив якихось порушень прав громадян. Але були інциденти іншого плану. У селі Головашівка бюлетенів виявилось на 60 відсотків більше, ніж голосуючих, тоді як резерв не повинен перевищувати 5 відсотків. У Ворожбі Білопільського району мені поскаржились, що на дільниці № 293 дехто голосував двічі. Але голова комісії В. Верін при підтримці завідуючої загальним відділом райвиконкому В. Комісар відмовилися давати пояснення й показати документацію.

Бесіди з людьми показали, що більшість сільських трудівників — за оновлений Союз і водночас за суверенітет України.

Віталій МАКС.

Новини з усієї України

СКУТІ ОДНИМ ЛАНЦЮГОМ

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. — У нас уже є графіки зупинення доменних печей, — сказав заступник начальника виробничого відділу «Південметалургпрому» В. Руднєв. Так прокоментував Василь Дорофійович тривожну інформацію про те, що на комбінатах «Криворіжсталь», «Азовсталь», металургійних підприємствах Макіївки, Єнакієвого, Запоріжжя щодня мінімум по одній печі працюють на так званому тихому ходу: не плавлять чавуну і горять, аби тільки не захолонути.

Гірники страйкують, не додають коксівникам вугілля. Лише Донбас не додає 30 — 35 тисяч тонн палива. Металурги, в свою чергу, не додали вже 200 тисяч тонн чавуну, сотні чоловік виходять на роботу, щоб грітися біля печей. Як би не стало холодно всім нам...

— Це вже другий удар по металургійній галузі, — каже В. Руднєв.

Справа в тому, що з першого дня року і сталеплавильні агрегати працюють не на повну потужність. Через нестачу металобрухту недовиробляють 12 — 15 тисяч тонн сталі на добу. Металургію вже лихоманить. Яка галузь на черзі?

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Факт і коментар

НА-ГОРА — ЕЛ

Над сивими шахтарськими териконами сьогодні — відносне затишшя. Та невідомо — перед бурею чи перед спокоєм.

Ще вчора кількість шахт у Донецьку, що зупиняла виробництво, зростала. Тепер же не працюють лише два вугільних підприємства. Продовжують стояти на своєму страйкарі об'єднання «Красноармійськвугілля», ще одна-дві шахти області. Як же бути далі — продовжувати страйк чи припинити? На таке запитання мав дати відповідь мітинг у Донецьку, організований міським страйкомом. Близько тисячі гірників зібралися на площі Рад.

На мітингу один з лідерів страйкового руху донецьких шахтарів Ю. Болдирєв звинуватив Центр у тому, що він намагається будь-що перевести стрілки народного невдоволення на страйкуючих. Щоб поставити шахтарів на коліна, за його словами, прем'єр Павлов дав вказівку закупати коксівне вугілля аж у далекій Австралії. Союзний уряд хоче закриття донецьких шахт. Сьогодні гірники борються за підвищення життєвого рівня, а завтра, можливо, будуть вести боротьбу за свої робочі місця.

У більшості виступів лунали політичні мотиви. Ча...

сом емоці... через кра... намагалис... ситуацію... рів страйк... лов визна... куючих с... мають, да... слід, годі... люцій.

Але че... ж з'явила... тингу зак... підтримат... лосно про... дання ... жавний с... конститу...

— Зра... ній шахт... ни», — ... Верховно... О. ... ... Вони, як... ги справе... моя шах... не означ... не зупин... вважаю, ... несвоєча... шкоди ... Ради Мі... дуже чес... рядна л... страйк б... України.

власн... ...

ОСТАННІЙ КРИК ДУШІ,

або ІНВАЛІДИ ПРОТИ «СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ІНВАЛІДІВ»

Для мітингуючих у «доброзичливого» перехожого завжди готова порада: «Такі здорові краще б ішли в поле картоплю збирати...». Того дня також явно порушувався порядок—біля Верховної Ради юрмилися маніфестанти із «зухвалими» лозунгами, але навіть у «найдоброзичливішого» порядника застрявав язик у горлі: милиці не найкраще знаряддя для сільськогосподарських робіт. У рішучого інспектора ДАІ також поменшало службового завзяття, коли наблизився до «водіїв» інвалідних колясок. Прочитав плакати і мовчки повернув назад. Уперше в історії мітингової демократії порушниками спокою стали інваліди Києвщини. Днями до них приєдналися брати по нещастю, делеговані з багатьох областей України.

— Ми протестуємо проти прийняття на III сесії Верховної Ради УРСР закону «Про соціальний захист інвалідів», — пояснила мету акції одна з її учасниць О. Турчинська. — Нам, інвалідам, закон-каліка не потрібен. Боронь Боже від такого «захисту».

— У чому ж, на вашу думку, ущербність проекту?

— Таке враження, що над ним працювали не професіональні законотворці, а аматори, далекі від наших проблем. Невже народні депутати під час першого читання не помітили декларативного характеру, правової неспроможності цього документу?

Проект закону для інвалідів тримають у таємниці від... інвалідів. Він ніде не опублікований. Наші пропозиції, зауваження, доповнення відфутболюють до Міністерства праці, а це все одно, що в безодню. Тому вважаємо недоцільним приймати нині проект у другому читанні. Ми довго чекали. Почекаємо ще до четвертої сесії.

...Рвучкий вітер рвав паперові лозунги, люди щулились від березневого вологого холоду. Дорогою ціною обернеться для багатьох із них цей протест — платити, як завжди, доведеться здоров'ям. Точніше, його рештками. Невже не можна було інакше заявити про себе?

— Заявляли, але нас не чули, — відповідає інвалід другої групи Л. Єрмакова.— 7 листів надіслали ми в комісію, очолювану народним депутатом Науменком. «Нашу» комісію. Відповіді не одержали. Тоді звернулись у приймальну Верховної Ради з проханням влаштувати зустріч з Гриньовим. Реакція та сама, тобто ніякої реакції. Нарешті, Республіканська спілка інвалідів удостоїлась відповіді з комісії... «Пропозиції спілки розглядатися не будуть». Що залишалось робити? Мовчки чекати, доки вдарить грім, але ж тоді, як відомо, пізно хреститися. Нас повинні сьогодні побачити. Почути. І зрозуміти. Це останній крик душі.

За підрахунками Всесвітньої організації охорони здоров'я, 10 відсотків від загальної кількості населення — то інваліди. Отже, у нас на Україні їх близько 5 мільйонів. У Києві — 300 тисяч. Правда, їх майже не видно на вулицях: вони просто не можуть вийти з квартир. Сходи в будинках, як правило, не пристосовані до інвалідних колясок. Про бібліотеки, театри, кінотеатри, а часто і поліклініки можна тільки мріяти: все те як Олімп — високо й недосяжно для безногих смертних. Східцями, мов колючим дротом, відгородилося суспільство від скалічених співгромадян і лицемірно зітхає, простягаючи чергову милостиню.

— Ми хочемо бути потрібними суспільству людьми, приносити користь іншим, врешті-решт, заробляти гроші, а не подачки (це ж і державі вигідно), а нас відсилають до Мінсоцзабезу, чи по хатах. Які у вас проблеми, мовляв. Платять пенсію, і живіть спокійно, — розповідає заступник голови Білоцерківського товариства інвалідів В. Швець.

Не жалості і опіки, не допомоги «у розмірі» добиваються знедолені природою люди — поваги суспільства. Воно ж уперто не помічає ущемленої гідності. Принизливо й гірко за інвалідів і боляче за державу. Бо сліпа й глуха, вона тяжче хвора, ніж її покалічені діти.

Кажуть, за ставленням до інвалідів оцінюють рівень цивілізації країни, гуманності і культури її народу.

— Не можу дивитись на цих калік. Поналазили — заважають пройти, — гидливо скривила вуста рожевощока тітка.

В березневому порядку денному роботи сесії законопроект «Про соціальний захист інвалідів» виноситься на розгляд у другому читанні. Дай Боже, щоб нерозумні слова злої тітки не стали суттю державної політики, а останній крик душі — голосом волаючого в пустелі. Адже всі ми в цьому житті потенційні претендентии «на групу».

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Запитання — руба!

ЧИ ТРЕБА «ПІДРІЗА... КРИЛА» ПРОКУРА...

Нотатки з науково-практичної конференції, на якій йшлося про місце прокуратури в системі державної влади республіки та її вплив на зміцнення законності в умовах правової держави.

Нещодавно за одну таку постановку питання можна було заробити «на горіхи». Бо окремо взятим прокурорам десь таки підрізали — що було, те було, — але замахуватись на весь інститут дозорців наших законів...

Утім, винесене у заголовок запитання, що прозвучало на конференції з уст прокурора Запорізької області Василя Щура, сьогодні готові повторити його колеги, починаючи з районних і закінчуючи республіканським.

А «замахнувся» на їхню систему давній мудрагель Монтеск'є, точніше, його відома формула про поділ державної влади на законодавчу, виконавчу і судову.

— Куди ж віднести прокуратуру, до якої з них? — запитував в обласних і транспортних прокурорів, керівників апарату Прокуратури УРСР, провідних науковців-юристів, народних депутатів УРСР — учасників конференції — начальник одного із управлінь Міністерства юстиції України Олексій Тубелець. — До законодавчої? Сумніваюсь. До виконавчої? Сумніваюсь. Виходить, до судової...

Такої ж думки й автори наших законопроектів, зокрема концепції нової Конституції України.

Прокурори-практики, як і деякі науковці, сприйняли це по-гамлетовськи: бути чи не бути прокуратурі?

Отже, ще до початку конференції було зрозуміло, що обстоюватимуться дві полярні позиції: звуження прокурорського нагляду за дотриманням законів і введення прокуратури до системи судів; й друга — за збереження діючої моделі прокурорського нагляду з її подальшим удосконаленням.

Прихильники діючої моделі, серед яких прокурор республіки Михайло Потебенько і мало не всі його підлеглі, нагадують, що це все ми «вже проходили». В перші роки Радянської влади на Україні прокурорські функції були розпорошені по інших відомствах, а з червня 1922 року прокуратура діяла в системі Наркомюсту, аж доки час не довів, що потрібен самостійний структурний орган, який був би підпорядкований тільки закону. Ним і є нинішня прокуратура — орган, на їхню думку, в наших умовах хоч і переобтяжений деякими другорядними функціями, але незамінний. І в хід йшли цифри — республіканського чи обласного масштабів, залежно від рангу промовця — прийнято стільки-от тисяч громадян, винесено стільки-от тисяч протестів. При цьому ставили питання «руба»: «Хто цим займатиметься в умовах «війни законів»? До того ж прокурори-практики вважають, що передбачуване авторами законопроектів виконання прокурорських функцій від імені суду (дотримання законності під час дізнання, попереднього слідства тощо) суперечить побудові незалежної судової влади. Адже таким чином суд задовго до розгляду справи у засіданні справлятиме через прокурорів вплив на дізнання і слідство... І якщо вже до якоїсь із влад «приписувати» прокуратуру, то тільки до виконавчої...

Їм заперечували. Чому прокуратура має стояти над законнообраними органами

влади? ... (живе і... вить...») ... хисника... громада... прокуро... галі, ді... рорсько... турна, ... «вищий... рішення... для всі... тивна ... де... оглядь... навіть ... що пр... була с... зчинво... ного на...

Прав... як на ... справді... (чого н... Ось од... чи то б... типу, х... по мен... прокур... по на... лу).

І при... рехрест... мок щ... чиї пр... нашого... вого н... світово... тання ... вщів, ... батів ... «підріз... ла». А... класич... інша ... конкре... вать і... соби.

Зар... ренції... «диспо... кої п... союзн... поляр...

...нічі бригади. Ми ...отримували ін... ...кої партії...

...щині переважа... ...гітація, правовий ...ламенту респуб... ...ської для всіх ...артійних пропа... ...то де проігно...

...ИНИЧЕНКО, кореспондент ...країни».

...БЮЛЕТЕНІ

...ласть. За дору... ...ної Ради СРСР ...родний депутат ...лдівав Сумський ...районі.

...тив якихось по... ...громадян. Але ...іншого плану. ...шибка бюлетенів ...60 відсотків біль... ...суючих, тоді як ...винен перевищу... ...У Ворожбі Бі... ...мені по... ...на дільниці ...голосував двічі. ...комісії В. Верін ...завідуючої за... ...лом райвиконком ...відмовилися да... ...й показати до...

...юдьми показали, ...сільських тру... ...оновлений Со... ...за суверенітет

...талій МАКС.

...ШІ, ...ВАЛІДІВ»

...многих смертних. ...ов колючим дро... ...ілося суспільст... ...чених співгрома... ...рно зітхає, прос... ...ову милостиню.

...чемо бути потріб... ...ству людьми, ...користь іншим, ...зароблять гро... ...чки (це ж і дер... ...о, а нас відсила... ...оцзабезу, чи по ...у вас проблеми, ...атить пенсію, і ...йно, — розпові... ...голови Віло... ...товариства інва...

...ті і опіки, не до... ...розмірі» добива... ...вати природою ...вати суспільства. ...рто не помиля... ...гідності. Принця... ...за інвалідів і ...ржаву. Бо слава ...на тяжче хвора ...лічені діти.

...за ставленням до ...оцінюють рівень ...країни, гуман... ...тури її народу.

...жу дивитись на ...Поназализи — за... ...ойти, — гидливо ...уста рожевощока

...езневому поряд... ...роботи се... ...проект «Про соці... ...ист інвалідів» ви... ...розгляд у друго... ...Дай Боже, щоб ...злої тітки ...ттю державної по... ...станій крик душі ...волаючого в пус... ...сі ми в цьому ...ші претенден...

...ла КОХАНЕЦЬ.

Новини з усієї України

СКУТІ ОДНИМ ЛАНЦЮГОМ

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. — У нас уже є графіки зупинення доменних печей, — сказав заступник начальника виробничого відділу «Південметалургпрому» В. Руднєв. Так прокоментував Василь Дорофійович тривожну інформацію про те, що на комбінатах «Криворіжсталь», «Азовсталь», металургійних підприємствах Макіївки, Єнакієвого, Запоріжжя щодня мінімум по одній печі працюють на так званому тихому ходу: не плавлять чавуну і горять, аби тільки не захолонути.

Гірники страйкують, не додають коксівникам вугілля. Лише Донбас не додає 30 — 35 тисяч тонн палива. Металурги, в свою чергу, не додали вже 200 тисяч тонн чавуну, сотні чоловік виходять на роботу, щоб грітися біля печей. Як би не стало холодно всім нам...

— Це вже другий удар по металургійній галузі, — каже В. Руднєв.

Справа в тому, що з першого дня року і сталеплавильні агрегати працюють не на повну потужність. Через нестачу металобрухту недовиробляють 12 — 15 тисяч тонн сталі на добу. Металургію вже лихоманить. Яка галузь на черзі?

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Факт і коментар

НА-ГОРА — ЕМОЦІЇ

Над сивими шахтарськими териконами сьогодні — відносне затишшя. Та невідомо — перед бурею чи перед спокоєм.

Ще вчора кількість шахт у Донецьку, що зупиняла виробництво, зростала. Тепер же не працюють лише два вугільних підприємства. Продовжують стояти на своєму страйкуючі об'єднання «Красноармійськвугілля», ще одна-дві шахти області. Як же бути далі — продовжувати страйк чи припинити? На таке запитання мав дати відповідь мітинг у Донецьку, організований міським страйккомом. Близько тисячі гірників зібралися на площі Рад.

На мітингу один з лідерів страйкового руху донецьких шахтарів Ю. Болдирев звинуватив Центр у тому, що він намагається будь-що перевести стрілки народного невдоволення на страйкуючих. Щоб поставити шахтарів на коліна, за його словами, прем'єр Павлов дав вказівку закупати коксівне вугілля аж у далекій Австралії. Союзний уряд хоче закриття донецьких шахт. Сьогодні гірники борються за підвищення життєвого рівня, а завтра, можливо, будуть вести боротьбу за свої робочі місця.

У більшості виступів лунали політичні мотиви. Часом емоції виплескувалися через край. І все ж учасники намагалися проаналізувати ситуацію. Так, один з лідерів страйкового руху М. Крилов визнав, що, коли страйкуючих сьогодні не підтримають, далі страйкувати не слід, годі вже рішень, резолюцій.

Але чергова резолюція все ж з'явилась. Учасники мітингу закликали своїх колег підтримати страйк, одноголосно проголосували за надання Декларації про державний суверенітет України конституційного характеру.

— Зранку побував на рідній шахті «60-річчя України», — каже мені депутат Верховної Ради України О. [...]одєєв. Зустрічався, розмовляв з гірниками. Вони, як і я, вважають вимоги справедливими. Сьогодні моя шахта працює, але це не означає, що завтра вона не зупиниться. Втім, я все ж вважаю, що нинішній страйк несвоєчасний. Він завдає шкоди авторитету Голови Ради Міністрів України, а це дуже чесна, компетентна, порядна людина. Крім того, страйк б'є й по суверенітету України.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Без проблем

ТАНКИ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

Після подій у Прибалтиці люди з особливою настороженістю ставляться до армії, особливо до пересування військової техніки по території населених пунктів. З початку року довелося часто тривожитися і мешканцям Івано-Франківська. Ось, наприклад, 11 березня серед білого дня колона з 30 танків пройшла вулицями міста. Характерно, що міська влада не знала про ці маневри танкістів. Голова міської Ради Ярослав Тайлих сказав, що попередня розмова з командиром частини про перекидання техніки була, але заявки із зазначенням маршруту, способів перекидання до міськради не надходило. Такі дії, повне ігнорування законної влади у передодень референдуму дуже схожі були на залякування. Мовляв, тільки проголосуйте проти Союзу, і ми вам покажемо.

Тарас ЗАХАРУК.
ІПС — УРП.

Від редакції: Цю інформацію ми отримали від пресової служби Української республіканської партії. І, як повідомив заступник голови Івано-Франківського міськвиконкому Богдан Ониськів, танки справді були на вулицях міста. Вірніше, на одній, і йшли вони **не в місто, а з нього,** і влада про це знала. До них особисто звертався командир частини. Останні танки з Івано-Франківська мали вивести 16 березня і, взагалі, проблем з військовими у влади поки що нема.

Ностальгія

НА...

Запитання — руба!

ЧИ ТРЕБА «ПІДРІЗАТИ КРИЛА» ПРОКУРАТУРІ?

Нотатки з науково-практичної конференції, на якій йшлося про місце прокуратури в системі державної влади республіки та її вплив на зміцнення законності в умовах правової держави.

Нещодавно за одну таку постановку питання можна було заробити «на горіхи». Бо окремо взятим прокурорам десь таки підрізали — що було, те було, — але замахуватись на весь інститут дозорців наших законів...

Утім, винесене у заголовок запитання, що прозвучало на конференції з уст прокурора Запорізької області Василя Щура, сьогодні готові повторити його колеги, починаючи з районних і закінчуючи республіканським.

А «замахнувся» на їхню систему давній мудрагель Монтеск'є, точніше, його відома формула про поділ державної влади на законодавчу, виконавчу і судову.

— Куди ж віднести прокуратуру, до якої з них? — запитував в обласних і транспортних прокурорів, керівників апарату Прокуратури УРСР, провідних науковців-юристів, народних депутатів УРСР — учасників конференції — начальник одного із управлінь Міністерства юстиції України Олексій Тубелець. — До законодавчої? Сумніваюсь. До виконавчої? Сумніваюсь. Виходить, до судової...

Такої ж думки й автори наших законопроектів, зокрема концепції нової Конституції України.

Прокурори-практики, як і деякі науковці, сприйняли це по-гамлетовськи: бути чи не бути прокуратурі?

Отже, ще до початку конференції було зрозуміло, що обстоюватимуться дві полярні позиції: звуження прокурорського нагляду за дотриманням законів і введення прокуратури до системи судів; й друга — за збереження діючої моделі прокурорського нагляду з її подальшим удосконаленням.

Прихильники діючої моделі, серед яких прокурор республіки Михайло Потебенько і мало не всі його підлеглі, нагадують, що все ми «вже проходили». В перші роки Радянської влади на Україні прокурорські функції були розпорошені по інших відомствах, а з червня 1922 року прокуратура діяла в системі Наркомюсту, аж доки час не довів, що потрібен самостійний структурний орган, який був би підпорядкований тільки закону. Ним і є нинішня прокуратура — орган, на їхню думку, в наших умовах хоч і переобтяжений деякими другорядними функціями, але незамінний. І в хід йшли цифри — республіканського чи обласного масштабів, залежно від рангу промовця — прийнято стільки-от тисяч громадян, винесено стільки-от тисяч протестів. При цьому ставили питання «руба»: «Хто цим займатиметься в умовах «війни законів»? До того ж прокурори-практики вважають, що передбачуване авторами законопроектів виконання прокурорських функцій від імені суду (дотримання законності під час дізнання, попереднього слідства тощо) суперечить побудові незалежної судової влади. Адже таким чином суд задовго до розгляду справи у засіданні справлятиме через прокурорів вплив на дізнання і слідство... І якщо вже до якоїсь із влад «приписувати» прокуратуру, то тільки до виконавчої...

Їм заперечували. Чому прокуратура має стояти над законнообраними органами влади? Час вже із «пугала» (живе і благоденствує простонародне: «Прокурор добавить...») перетворитися на захисника прав людини. Втім, громадянин має бігти не до прокурора, а до суду. І взагалі, діюча система прокурорського нагляду є кон'юнктурна, а її структура, коли «вищий» чиновник скасовує рішення «нижчого» (закон же для всіх один), безперспективна в умовах правової де[...] опонентів, оглядаючи[...] на [...]ю історію, навіть припустився думки, що прокурорська система була створена в роки, коли зчинився геноцид проти власного народу.

Правда, кожній із сторін, як на мій погляд, бракувало справді наукових аргументів, (чого не скажеш про емоції). Ось одна з них. «Непмани», чи то ба, підприємці нового типу, хочуть, щоб у них було менше неприємностей од прокурорів на шляху первісного нагромадження капіталу).

І при цьому не вийшло перехрестя аргументованих думок щодо співвідносин діючої прокурорської системи і нашого всенародного правового невігластва, або щодо світового досвіду з цього питання чи досвіду тих же латвійців, які після довгих дебатів уже визначилися, чи «підрізати прокуратурі крила». Адже одна справа — класична формула Монтеск'є, інша — стан і особливості конкретного суспільства («коваль коня підковує, а жаба і собі..?»).

Зразом учасники конференції висловились і щодо «диспозиції» республіканської прокуратури в системі союзної. Думки також були полярними.

Анатолій БЕНЬ.

Футбол

НА СУХОМУ ПАЙКУ

Другий тур чемпіонату СРСР з футболу приніс такі результати: «Арарат» — «Локомотив» — 1:0, «Торпедо» — «Спартак» (Москва) — 1:2, «Металург» — «Металіст» — 0:1, «Динамо» (Москва) — ЦСКА — 1:2, «Памір» — «Чорноморець» — 1:1, «Пахтакор» — «Дніпро» — 1:2, «Спартак» (Владикавказ) — «Динамо» (Мінськ) — 0:2, «Динамо» (Київ) — «Шахтар» — 0:0.

Звичайно, прихильників українського футболу порадувала перемога «Дніпра». Вдалим можна вважати й старт «Шахтаря».

— П'ятдесят відсотків очок на полях суперника в двох поєдинках — це ж чемпіонський графік, — пожартував заслужений тренер СРСР Олег Базилевич.

Харків'янам після нокдауну в Москві від ЦСКА вдалося швидко оговтатися. І вони «вирвали» в Запоріжжі мінімальну перемогу в дебютанта вищої ліги — «Металурга», який, у свою чергу, сподіватимемося, лише виграшем над «Спартаком» у першому турі не задовольниться.

Знову нестримний порив у залі продемонстрували московські армійці. Перемога над земляками-динамівцями до них прийшла на останніх хвилинах.

Інтерес викликав і матч автозаводців зі спартаківцями, які в середу гратимуть у єврокубках. Гра була принциповою і досить цікавою. А перемогу «Спартаку» приніс удар Федора Черенкова.

Шість тисяч глядачів, які прийшли на Республіканський стадіон у Києві, не побачили забитих м'ячів і якісного футболу, якщо відверто, також.

У складі киян дебютував воротар Ігор Кутєпов, який упорався із завданням добре. А взагалі господарі мали помітну ігрову перевагу, володіли ініціативою, і могли принаймні три-чотири рази добитися успіху. Адже лише один Олег Саленко не скористався з двох чудових нагод вразити ворота Андрія Ковтуна.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

К...

ПО ГОРИ... наж одніє... раїнських ... Різновид ... в міфологі... 10. Оповіда... 11. Відрізо... будь-які то...

1 5 11 17 19 25 30

ГОЛОС України

...ОЦІЇ

...виплескувалися
...І все ж учасники
...проаналізувати
...ак, один з ліде-
...ого руху М. Кри-
...що, коли страй-
...одні не підтри-
...страйкувати не
...же рішень, резо-

...ва резолюція все
... Учасники мі-
...кали своїх колег
...страйк, одного-
...лосували за на-
...кларації про дер-
...ренітет України
...ного характеру.

...у побував на рід-
...60-річчя Украї-
...е мені депутат
... Ради України
...ев. Зустрічав-
...вляь ...гірниками.
..., вважають вимо-
...ивими. Сьогодні
... працює, але це
... що завтра вона
...ся. Втім, я все ж
... нинішній страйк
...й. Він завдає
...торитету Голови
...рів України, а це
... компетентна, по-
...на. Крім того,
...й по суверенітету

...рій ДОЦЕНКО,
кореспондент
...Укра...

...АТИ ...УГІ?

... вже із «пугала»
...годенствує просто-
...«Прокурор доба-
...ретворитися на за-
...ав людини. Втім,
... має бігти не до
... а до суду. І вза-
... система проку-
...нагляду є кон'юнк-
...ї структура, коли
...иновник скасовує
...нижчого» (закон же
...дин), безперспек-
... умовах правової
... опонентів,
... на ... ж історію,
...ипустився думки,
...рорська система
...ена в роки, коли
...еноцид проти влас-
...у.

... кожній із сторін,
... погляд, бракувало
...укових аргументів,
...кажеш про емоції.
... них. «Непмани»,
...підприємці нового
...ть, щоб у них бу-
...неприємностей од
... на шляху первіс-
...мадження капіта-

...ому не вийшло пе-
...ргументованих ду-
... співвідносин дію-
...орської системи і
...народного право-
...ластва, або щодо
...освіду з цього пи-
...освіду тих же лат-
... після довгих де-
...визначилися, чи
... прокуратурі кри-
... одна справа —
...ормула Монтеск'є,
...стан і особливості
... суспільства («ко-
... підковує, а жаба

... учасники конфе-
...словились і щодо
... республіканськ-
...ратури в системі
...Думки також були

...Анатолій БЕНЬ.

Без проблем

ТАНКИ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

Після подій у Прибалтиці люди з особливою настороженістю ставляться до армії, особливо до пересування військової техніки по території населених пунктів. З початку року довелося часто тривожитися і мешканцям Івано-Франківська. Ось, наприклад, 11 березня серед білого дня колона з 30 танків пройшла вулицями міста. Характерно, що міська влада не знала про ці маневри танкістів. Голова міської Ради Ярослав Тайліх сказав, що попередня розмова з командиром частини про перекидання техніки була, але заявки із зазначенням маршруту, способів перекидання до міськради не надходило. Такі дії, повне ігнорування законної влади у переддень референдуму дуже схожі були на залякування. Мовляв, тільки проголосуйте проти Союзу, і ми вам покажемо.

Тарас ЗАХАРУК.
ІПС — УРП.

Від редакції: Цю інформацію ми отримали від пресової служби Української республіканської партії. І, як повідомив заступник голови Івано-Франківського міськвиконкому Богдан Ониськів, танки справді були на вулицях міста. Вірніше, на одній, і йшли вони **не в місто, а з нього**, і влада про це знала. До них особисто звертався командир частини. Останні танки з Івано-Франківська мали вивести 16 березня і, взагалі, проблем з військовими у влади поки що нема.

Ностальгія

НАШ СТАРИЙ САД

Нечасто в наш стрімкий час згадуємо ми про рідні з дитинства місця. Все ніколи. У вирі подій не помічаємо, як черствіє наша душа. І весняну відлигу завжди відчуваєш серцем, лише переступаючи поріг свого отчого дому.

От і тепер, привітавши свою стареньку матусю з березневим весняним святом, я поринув у спогади дитинства і пішов до нашого старого саду.

Колись обнесений огорожею з колючого дроту, він, наче магнітом, притягував нас, підлітків, до себе. Краснобокі яблука, соковиті груші, сливи, черешні, вишні вабили нас, але були такі недоступні. «Цековський», як ми його називали, сад був підсобним господарством і охоронявся грізними об'їждчиками на конях з нагаями. Багатьом із нас випало покуштувати тоді замість яблук — нагаїв. Із скорботою у душі згадую Сергійка, сусіда-однолітка, який не зміг утекти від отакого завзятого охоронця «цековської» власності. За жменю малини об'їждчик загнав його у ставок і забив нагаєм до смерті, навіть не витягнувши з води. Це була його дванадцята весна...

Відтоді минуло вже більше двадцяти років. Позбувся сад своїх колишніх господарів і став парком культури і відпочинку Жовтневого району. Пролягли між дерев охайні доріжки, розставлено лавки. Тішать око розважальні та спортивні майданчики. Весело лунає дитячий сміх у нашому старому саду, бо він живе і служить сьогодні людям.

Леонід ПІДЛУЖНИЙ.
Фото автора.

ПОГОДА

Як повідомили нашому кореспонденту з Гідрометеоцентру, 19—20 березня на Україні без опадів, лише сьогодні вдень у південних областях подекуди невеликий дощ, на заході республіки вночі і вранці туман. Вітер східний, 3—8 метрів на секунду. Температура вдень 4—10 градусів тепла, вночі 0—6 градусів морозу, на півдні і заході України вдень 7—13, у Закарпатті до 16 градусів тепла, вночі від 2 градусів морозу до 4 тепла.

По Київській області сьогодні вдень без опадів. Вітер східний, 5—10 метрів на секунду. Температура 5—10 градусів тепла.

Скринька курйозів

НАЧАЛЬНИКИ БУЛИ ТВЕРЕЗИМИ

До автопригод ми звикли, як до товарного дефіциту, але ця була неординарна. В Горохові по вулиці Кірова в нічний час начальник відділення Державтоінспекції П. Ващук на новенькій службовій машині врізався в службову машину начальника місцевого райвідділу внутрішніх справ В. Веремчука. Обидва начальники відбулись легким переляком: лише машини постраждали. Поповзли чутки.

— Усе було просто,— розповідає В. Веремчук. — Ващук їхав, побачив мою «Ниву», і тут у його машини «вистрілив» скат, її повело вбік. Акт про ДТП є, експертиза встановила, що Ващук був тверезим. Усе задокументовано...

Андрій БОНДАРЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Волинська область.

Футбол

НА СУХОМУ ПАЙКУ

Другий тур чемпіонату СРСР з футболу приніс такі результати: «Арарат» — «Локомотив» — 1:0, «Торпедо» — «Спартак» (Москва) — 1:2, «Металург» — «Металіст» — 0:1, «Динамо» (Москва) — ЦСКА — 1:2, «Памір» — «Чорноморець» — 1:1, «Пахтакор» — «Дніпро» — 1:2, «Спартак» (Владикавказ) — «Динамо» (Мінськ) — 0:2, «Динамо» (Київ) — «Шахтар» — 0:0.

Звичайно, прихильників українського футболу порадувала перемога «Дніпра». Вдалим можна вважати й старт «Шахтаря».

— П'ятдесят відсотків очок на полях суперника в двох поєдинках — це ж чемпіонський графік, — пожартував заслужений тренер СРСР Олег Базилевич.

Харків'янам після нокдауну в Москві від ЦСКА вдалося швидко оговтатися. І вони «вирвали» в Запоріжжі мінімальну перемогу в дебютанта вищої ліги — «Металурга», який, у свою чергу, сподіватимемося, лише виграшем над «Спартаком» у першому турі не задовольниться.

Знову нестримний порив у залі продемонстрували московські армійці. Перемога над земляками-динамівцями до них прийшла на останніх хвилинах.

Інтерес викликав і матч автозаводців зі спартаківцями, які в середу гратимуть у єврокубках. Гра була принциповою і досить цікавою. А перемогу «Спартаку» приніс удар Федора Черенкова.

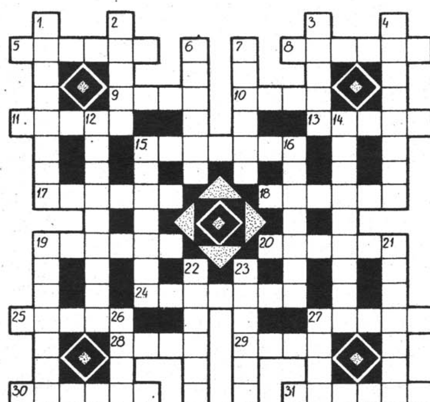
Шість тисяч глядачів, які прийшли на Республіканський стадіон у Києві, не побачили забитих м'ячів і якісного футболу, якщо відверто, також.

У складі киян дебютував воротар Ігор Кутєпов, який упорався із завданням добре. А взагалі господарі мали помітну ігрову перевагу, володіли ініціативою, і могли принаймні три-чотири рази добитися успіху. Адже лише один Олег Саленко не скористався з двох чудових нагод вразити ворота Андрія Ковтуна.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

КРОСВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Персонаж однієї з найдавніших українських народних дум. 8. Різновид атома. 9. Бог Сонця в міфології східних слов'ян. 10. Оповідання О. Кобилянської. 11. Відрізок, що сполучає дві будь-які точки кривої лінії. 13. Частина доби, на протязі якої певна група людей виконує певну роботу, а потім змінюється іншою групою. 15. Жанр образотворчого мистецтва. 17. Феодально залежні селяни в Київській Русі. 18. Дружина дядька. 19. Український літературно-мистецький журнал, що виходив у Петербурзі в 1861—1862 роках. 20. Опера Г. Майбороди. 24. Деталь плуга. 25. Український радянський композитор і диригент. 27. Мілководна затока в Азовському морі. 28. Будівельна машина. 29. Зодіакальне сузір'я. 30. Український радянський архітектор, автор проекту стадіону «Динамо» в Києві. 31. Поетична назва латаття.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Великий птах. 2. Персонаж драми Т. Г. Шевченка «Назар Стодоля». 3. Вулиця з крутим підйомом. 4. Безліса вершина в Карпатах. 6. Український танець - хоровод. 7. Місце з природними лікувальними засобами. 12. Метеорний потік з радіантом у сузір'ї Дракона. 14. Картина Г. Світлицького. 15. Український композитор і естрадний співак. 16. Гетьман, керівник повстання 1630 року. 19. Галицький князь XII ст. 21. Українська гімнастка, дворазова олімпійська чемпіонка. 22. Сир з овечого молока. 23. Місто, визначний культурно - освітній центр на Україні XVI—XVII ст. 26. Раптовий порив вітру. 27. Період палеозойської ери.

Склала
Галина КОБИЛЯНСЬКА.

ВІДПОВІДІ ДО КРОСВОРДА, НАДРУКОВАНОГО 1 БЕРЕЗНЯ

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Веселка. 4. Бальмен. 7. «Яма». 8. Кодак. 9. Сіноп. 11. Ера. 12. Риф. 13. Типаж. 15. Адамо. 17. Бекет. 18. Лексика. 19. Лель. 20. Барк. 22. «Герніка». 24. Офіра. 25. Квант. 26. Анапа. 29. В'яз. 32. Тол. 33. Ерзац. 34. Зілля. 35. Кіо. 36. Анданте. 37. Весілля.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Вересай. 2. Лада. 3. Аякси. 4. Басма. 5. Лунь. 6. «Неофіти». 8. Кавалерідзе. 10. Прикарпаття. 14. Писанка. 16. Ольга. 17. Бабак. 21. Розвага. 23. Штольня. 27. Нецке. 28. Позов. 30. Озон. 31. Флюс.

Редакція продовжує вести діалог з читачами про те, якою бути газеті «Голос України». Це необхідно знати нам, тобто тим, хто її робить, і читачам, котрим цікаві думки інших передплатників. Отже, бажання у нас спільне, яке можна коротко сформулювати так: як поліпшити і урізноманітнити публікації в газеті?

«Безперечно, газета цікава, але чомусь листів у ній друкується дуже мало. Невже не пишуть? Чи, може, для них не вистачає місця на сторінках газети? Не мені вам нагадувати про те, що сила й авторитет кожного друкованого органу в першу чергу залежить від його постійного, широкого спілкування з якнайбільшим колом читачів».

М. СМАЛЬКО.

с. Шевченкове Броварського району Київської області.

«Серед усіх газет першою проглядаю «Голос України» — наймолодшу, але найцікавішу за багатством тематики, плюралізмом думок, актуальністю поставлених проблем. А найбільше мене захоплюють короткі публікації з листів читачів. Пишаюся, захоплююся мудрістю нашого народу...».

І. ГУНЬОВСЬКИЙ,
ветеран праці.

Львів.

«У цілому мені ваші матеріали подобаються (а дружині — ні), хоча можна було б і на вищому рівні усе робити. Роблю скидку на молодість газети, гадаю, що вона вийде на рівень «Известий» чи «Комсомольской правды», не втративши одночасно власного обличчя... Я помітив, що деякі зміни відбулися: зникла потворна буква «У», аматорська штриховка літер».

В. КОВАЛЬЧУК.

Тернопіль.

«Дуже приємно, що моя надія справдилась: ваша газета не вкрай права і не вкрай ліва».

М. КРАВЧЕНКО.

Київ.

«Чому «ГУ» не орієнтує наш народ на самостійне господарювання, на повний суверенітет, на свободу і незалежність

— З пошти відділу —

«Із надрукованих вами кореспонденцій з Макіївки (Л. Федоренко та І. Василенко) дізнався про антиукраїнські лозунги. Вже другий рік, як набрав чинності Закон про мови, тож час запитати Макіївську Раду народних депутатів, що вже зроблено для відновлення української мови в місті?»

Н. ЛИТВИНЕНКО.

Нитва Пермської області.

«Уперше за 50 моїх літ я передплатив українську газету».

А. СВЕРДЛОВ.

Горлівка Донецької області.

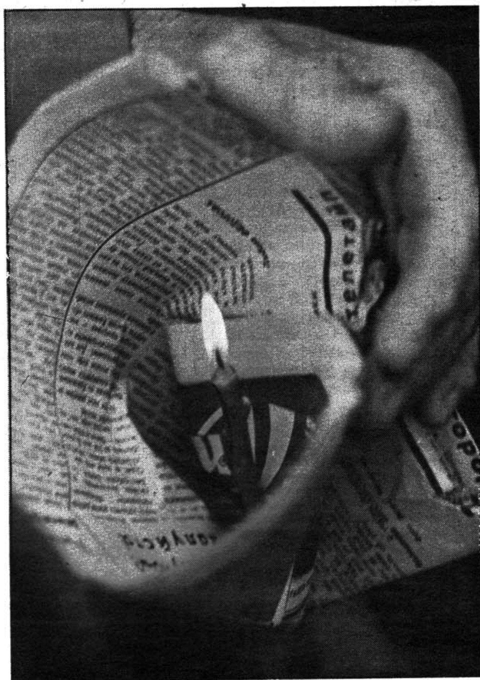
«Газета заявлена як україномовна, однак чи не кожен її номер виявляється двомовним. Як це розуміти?».

В. РАДЧУК,
член постійної комісії Київської міської Ради народних депутатів з національного життя та контролю за виконанням Закону про мови в УРСР.

«Чула, що ваша газета буде друкуватись і російською мовою. То, будь ласка, поясніть, як можна переоформити передплату?»

І. АХРОМЕЄВА.

Глухів Сумської області.

ЗАПРОШУЄМО ДО РОЗМОВИ

«Перші номери «Голосу України» ледве не змусили мене відмовитись від передплати, але тепер бачу: правильною дорогою йдете, товариші! Хоч ви ще й не «Огонек». Головне, на мій погляд, те, що на сторінках газети світлюється пошук громадської злагоди, бажання не ділити жителів України на «москалів» і «бандеровців», об'єднання людей у єдиній Українській державі. Земний уклін вам за те!»

Е. БУРОВСЬКИЙ.

Козятин Вінницької області.

«Голос України» — газета незалежна, прогресивна і демократична за своєю суттю, хоча дехто з читачів, наприклад, т. Матвійчук, пише, що газета — пасивний спостерігач. Згоден з його висловом, але без слова «пасивний». Так, газета — спостерігач, на те вона й незалежна газета, щоб бути спостерігачем різних подій, констатувати факти, давати інформацію з перших рук. Тобто говорити правду, не перекручуючи і не фальсифікуючи її».

В. КОВАЛЬЧУК.

Кривий Ріг Дніпропетровської області.

«Незалежна» преса набридла уявними героями, сексом і гороскопами. «Голос України» ще не проявив себе, поки що справжнього голосу не чути. Він чимсь нагадує «Неделю» останніх років. Не світить і поки що не гріє.

Мені хотілося б «Голос України» бачити газетою, консолідуючою народи України, щоб вона не служила розбратові Сходу і Заходу, Півдня і Півночі. Занадто багато спалено нервів на символіці, хоч не заперечую необхідності відновлення символів у контексті з сучасністю, але робити це треба спокійно, помірковано».

М. КУРДЮК.

с. Тростянець Ічнянського району Чернігівської області.

«Нести людям правду і сприяти нашому духовному відродженню — це головне завдання. І його, на мою думку, газета виконує».

М. ГАВРИЛЮК.

смт. Фрунзенське Кримської АРСР.

від економіки інших республік? Адже у нас все є».

І. ХМЕЛЕНКО,
ветеран війни.

Одеса.

«Завжди будьте в гущі подій, висвітлюйте їх своєчасно, актуально, неупереджено».

П. ПОЛІЩУК,
ветеран війни, пенсіонер.

Київ.

«Відкрийте рубрику історичної правди про різні регіони України, зокрема Західної. Бо, бачте, інші засоби масової інформації створюють з нас образ ворога, вважаючи увесь трудолюбивий, гордий, національно свідомий народ, який проживає тут, бандерівцями».

О. ЯКОБ.

Жовтневе Львівської області.

«Прошу вмістити в газеті матеріали з історії Криму, про те, як заселявся півострів у сиву давнину, десь 2500 років тому, як боролось українське козацтво з кримськими татарами, як було завойовано Крим Росією у 18 столітті».

О. ЛИСЕНКО.

Красноармійськ Донецької області.

«З'явилися цілі рекламні сторінки (№ 10). Вибачте, але я, читач, не згоден своєю передплатою на газету оплачувати рекламні проспекти, вигідні, напевне, для газети. Цим самим читач обділяється інформацією. З цією метою редакція може видавати додаткову рекламну сторінку».

Г. СЕРГІЄВ,
член КПРС, ветеринарний лікар.

смт. Новгородка Кіровоградської області.

«Вдало висвітлюється питання про інвалідів, чого не скажеш про інші газети».

В. ПРОКОПЕНКО,
робітник.

Київ.

«Ось прочитав в № 12 кореспонденцію «Перші враження», і так не по собі стало від того, що є ще чимало людей, які не знають, чого вони хочуть. Ну, хоч би Л. Федоренко з Макіївки, котра всіх і все змішала в один казан. Ось такі, як вона, довели до того, що всі когось звинувачують, а самі залишаються збоку».

В. ОВСІЄНКО.

с. Лізунівка Новгород-Сіверського району Чернігівської області.

«Вважаю за необхідне налагодити випуск газети російською, угорською, а також бажано польською, румунською мовами (для відповідних регіонів). Давайте, як співає відомий бард, рятувати Україну такою, якою вона є».

І. ТУПИЦЯ,
студент.

Луцьк.

«Якось треба удосконалити оту чудернацьку технологію випуску газети, щоб вона не діяла на нерви читача, змушуючи його шукати продовження статей, інформацій на інших сторінках. Доцільність, раціональність, а не політичні міркування мають домінувати тут».

О. СТЕЦЮК,
пенсіонер.

Нікополь Дніпропетровської області.

«Прошу видавати «Голос України» єдиним «зошитом», як це було зроблено 11 січня, а не посилатись на якусь особливу технологію випуску, що, мовляв, не дозволяє це зробити».

М. МУРАВСЬКИЙ.

с. Кашперівка Баранівського району Житомирської області.

«Здається, що от-от почнете друкувати астрологічні прогнози і шлюбні оголошення, щоб усе було не гірше, як у людей».

О. ВАЛОВСЬКА.

Вінниця.

«Де ваші матеріали на релігійні теми, про астрологію, про прикмети, народні звичаї? Де ваші екстрасенси, пісні, кросворди і т. ін.?»

І. СИДОРЕНКО,
головний бухгалтер.

Кременчук Полтавської області.

«Дуже хотіла б, щоб на одній з сторінок газети друкували гороскопи, сонники та деякі рекомендації щодо ведення домашнього господарства і кулінарії».

Л. СЕЛЮНІНОВА.

Краматорськ Донецької області.

«Невідомо для чого на сторінки газети увірвалась, як буря, тема про секс».

Д. КРИШЕНЬ.

Євпаторія.

«Мабуть, доцільно завести рубрику для відповідей на різні запитання читачів... Іноді спортивними новинами заповнена ціла сторінка. Забагато».

І. САЛІЙ.

Чернівці.

«Чи буде на сторінках «ГУ» юридична консультація?»

М. БУЧКОВСЬКА.

Кіровоград.

«І, якщо можна, маленька заявка: хоч інколи друкуйте українські ліричні пісні (вірші) наших прабабусь. Донька цікавиться, а я не знаю».

М. ЖУКОВА.

Дніпропетровськ.

«Мене дуже цікавить історія спорудження пам'ятника Т. Г. Шевченку у США».

Т. КУРІННА.

с. Половинкіне Старобільського району Луганської області.

«Знайомте читачів з новими марками під рубрикою «Філателія».

М. СВИСТУН.

Чортків Тернопільської області.

«Прошу у повідомленні про погоду друкувати такі дані: схід та захід сонця, тривалість дня».

А. ОРЕЛ,
пенсіонер-учитель.

с. Попівка Миргородського району Полтавської області.

А листи продовжують йти і йти і з поміткою на конверті «Газета» (як ми просили), і без помітки, але з відгуками передплатників про «Голос України». Що думають чи кажуть про тебе люди, неодмінно хочеться знати багатьом, якщо не кожному, тим більше, коли йдеться про цілий, та ще й не малий, колектив. Отже, чого сподіваються від газети читачі, на що розраховують, якої думки про нашу працю? Міркування з цього приводу — різноманітні, що, зрозуміло, приємно читати.

У вирі думок неважко розгледіти, що читачі у ненав'язливій формі висловлюють свої міркування, обстоюють ту чи іншу точку зору.

Ми, газетярі, завжди раді прислухатись до будь-чиїх порад, аби вони мали конструктивний характер, спрямовували наші пера на спільну мету. Редакція не ставить собі такої, котра б суперечила загальноприйнятим людським цінностям. Інша річ, що в розмаїтті полярних думок ви, шановні читачі, з чимось не згодні, маєте своє судження. Це суто ваше право. Таке ж право має і кожен з нас, працівників редакції.

Отож маймо терпіння спілкуватися один з одним без образ, з переконливими доказами, перевіреними життям. Запрошую усіх до розмови. Дякую за листи. Щасти вам.

Володимир РУБЧАК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЗВЕРНЕННЯ

діячів науки, літератури і мистецтва республіки до Голови Ради Міністрів УРСР т. Фокіна В. П.

СКЛАДАЄТЬСЯ ВРАЖЕННЯ, ЩО УКРАЇНСЬКІ «ЗАКОНОДАВЦІ» КУЛЬТУРИ ПЕРЕРОБИЛИ ВІДОМИЙ ЛОЗУНГ «КУЛЬТУРУ — В МАСИ» НА «МАСОВУ КУЛЬТУРУ» І ПОПРИ ВСЕ ТУРБУЮТЬСЯ ПРО ПОПОВНЕННЯ МІНІСТЕР-СЬКОГО ГАМАНЦЯ, ХОЧ І ЗА РАХУНОК ЗБІДНЕННЯ ДУШ СВОЇХ СПІВВІТЧИЗНИКІВ.

Шановний Вітольде Павловичу!

На кіно- і відеоекранах нашої країни і за її межами — в Канаді, Австралії, Югославії, Франції, Швеції — почали з'являтися фільми з емблемою «Українського відеоцентру» — під закличну козацьку сурму на фоні чистого українського неба розквітає золотавий соняшник.

Створений у березні 1988 року згідно з розпорядженням Ради Міністрів УРСР «Український відеоцентр» бачить своє творче призначення у відродженні духовності українського народу, ознайомленні широкої громадськості з кращими здобутками національної культури. Він прагне допомогти людям України збагнути своє місце в сьогоденному бурхливому житті і віднайти свою єдиновірну дорогу в майбутньому. Саме цій меті служать стрічки «Русалчин тиждень», «Ніч у маю», «Українська палітра», «Пшеничне перевесло», «Якби я був полтавський соцький», «Танцює ансамбль Вірського», «Сувеніри України», «Чиста криниця» та інші.

Тим більше благородною і конче необхідною здавалася ця культурно-просвітня місія «Українського відеоцентру» ще й тому, що основна його продукція готується для відеоекрану, де в наш час майже безроздільно панують порнографія, насильство і бездуховність іноземного виробництва.

Здавалося б, творчі і виробничі плани «Українського відеоцентру» повинні підтримуватися державною установою, яка має нести найбільшу відповідальність за нинішній стан національної культури. Мається на увазі Міністерство культури УРСР.

Здавалося б, хоч у перебудовний час чиновники від культури схаменуться і зроблять все від них залежне, щоб у темних від «чорнухи» відеосалонах України хоч подекуди спалахувала іскорка чистого національного мистецтва.

Але дива не сталося. Саме Міністерство культури стало на перешкоді всіх починань і планів «Українського відеоцентру», закінчивши свій похід проти першого пагона українського відеомистецтва наказом № 17 від 28.01.1991 року, згідно з яким ще один заклад національної культури перестав існувати.

І висуваються Міністерством культури аргументи, які не витримують перевірки фактами.

Аргумент перший: нерентабельність підприємства. А ось підсумки роботи «Українського відеоцентру» за 1990 рік. Його прибуток становить 39 тисяч карбованців проти 35 тисяч за планом. За рахунок прибутку у бюджет виплачено 35 тисяч карбованців за трудові ресурси, а також своїми силами здійснено оплату обладнання на суму 72 тисячі карбованців. За станом на 1 січня ц. р. «Український відеоцентр» уже не отримує від держави жодного карбованця на фільмовиробництво і утримання працівників, вирішуючи це власними силами.

Аргумент другий: відсутність валютних асигнувань, які мали виділити Держкіно СРСР та Рада Міністрів УРСР для організації матеріально-технічної бази відеоцентру.

Проблему валютних асигнувань для придбання відеоапаратури відеоцентр вирішив власними силами. В травні-червні цього року, згідно з існуючим контрактом, буде одержано відеоапаратуру японського виробництва.

Але чи не дивно чути такий «економічний аргумент» саме від діячів культури? Кому ж, як не їм, знати, що культурний рівень нації не вираховується карбованцями і кількістю прибутків. Складається враження, що українські «законодавці» культури переробили відомий лозунг «культуру — в маси» на «масову культуру» і попри все турбуються про поповнення міністерського гаманця, хоч і за рахунок збідніння душ своїх співвітчизників.

Очевидно саме тому у 1989 році міністерство відібрало в «Українського відеоцентру» 200 комплектів відеомагнітофонів і телевізорів, які було виділено ВВТО «Відеофільм». Експлуатація цієї відеоапаратури не тільки покривала б витрати на утримання працівників «Українського відеоцентру», але й дозволила б відеоцентру пропагувати свою національну продукцію. Та зараз на цій апаратурі демонструються «бойовики», які, очевидно, приносять прибутки міністерству, що цілком влаштовує державних «поборників української культури».

Перспективність і необхідність відеопродукції, неминучість «наступу» відеотехніки на наш поки що нужденний ринок, перспективність кабельного і супутникового телебачення зрозуміли уже в усіх республіках. А на Україні викорчовують з рідної землі перші пагони нового, замість того, щоб засівати поле соняшниками.

Отож ми, діячі науки, літератури і мистецтва, підіймаємо свій голос на захист «Українського відеоцентру». Хай квітне соняшник на тлі чистого українського неба на радість і користь рідній землі!

Кіра МУРАТОВА — кінорежисер, народна артистка УРСР; Вадим КОСТРОМЕНКО — кінорежисер, заслужений діяч мистецтв УРСР; Радомир ВАСИЛЕВСЬКИЙ — кінорежисер, заслужений діяч мистецтв УРСР; Олександр КОВАЛЬ — — кінорежисер, секретар правління Спілки кінематографістів України, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка; Віктор ОЛЕНДЕР — кінорежисер, секретар правління Спілки кінематографістів України, заслужений діяч мистецтв УРСР; Юрій АЛІКОВ — кінодраматург, лауреат Державної премії СРСР; Іван ДЗЮБА — президент Республіканської асоціації українознавців (РАУ), лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка; Володимир КУЄВДА — перший заступник голови правління Товариства української мови імені Тараса Шевченка «Просвіта»; Михайло ТКАЧ — поет, кіносценарист, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка; Володимир СОСЮРА — кіносценарист, заслужений діяч культури УРСР; Георгій ДАВИДЕНКО — кінорежисер.

Фотоколаж Михайла САЧКА.

Українське відеокіно по суті робить тільки свої перші кроки. Можливо, не завжди впевнені, але обнадійливі, і «Український відеоцентр» мав би грати одну з головних скрипок в оркестрі духовного відродження нашого народу.

ЗАМІСТЬ КОМЕНТАРЯ.

На адресу колишнього Держкіно УРСР вже випущено немало критичних стріл. І, мабуть, почасти справедливих. Але саме при його сприянні три роки тому були закладені передумови для створення республіканського виробничо-творчого об'єднання «Український відеоцентр». Бо період становлення цього колективу фактично тривав протягом цілого 1988 року. Та й сьогодні тут не бракує проблем.

Але як би там не було, за два роки роботи творчі об'єднання «Українського відеоцентру» створили 27 ігрових і документальних фільмів. Не всі вони рівносильні за своїм мистецьким рівнем, є гірші, є ліпші (а де, скажіть, обходиться без творчих невдач?), але нічого подібного для пропаганди української культури у відеомережі республіки ніким не зроблено. Більше того, «Український відеоцентр» підписав угоди про створення спільних фільмів з канадською фірмою «Васик-філмз» — до 100-річчя перших українських поселень у Канаді, з фірмою «Зетафільм» (Югославія) — «Друкар Макарій», з фірмою «Авала-41» і Бєлградським телебаченням — «Троянський кінь». Є й інші цікаві задуми.

І раптом на початку цього року грім посеред зими — наказ Міністерства культури УРСР про недоцільність існування «Українського відеоцентру» як посередницької організації. А всю кінопродукцію, затверджену програму, незавершене кіновиробництво і технічне обладнання передати Київській кіностудії художніх фільмів імені О. Довженка. А що з творчим колективом? Він одним розчерком пера першого заступника міністра культури УРСР С. Колтунюка по суті опинився на вулиці.

Чим мотивує Мінкультури УРСР своє рішення? Мовляв, «Український відеоцентр» займається посередницькими функціями. Але з 27 фільмів, про які вже згадувалось, 21 створено безпосередньо відеоцентром. І навіть ту решту — шість фільмів, — що знімалась на базі інших кіностудій республіки, не можна записати у пасив київських відеокіношників. Адже саме вони готували сценарії, працювали з режисерами, підбирали кіноматеріали... Ніхто нічого готового у відеоцентр не приніс.

Тепер щодо технічної бази відеоцентру. Вона справді в зародковому стані. Але чи можна в цьому звинувачувати тільки керівництво цієї творчої організації? Адже ще на порах свого становлення київські відеокіношники домовилися з американською фірмою «Майкор відео комюнікейшнз» про створення спільного документального фільму, який розповідатиме про Чорнобиль. Американці погодились виділити для постановки два мільйони доларів. Якщо зважити на те, що фільм фактично був відзнятий, залишалося тільки дозняти кадри про будні сучасного Чорнобиля, то принаймні половину валюти, зрештою, хай лише 700 тисяч доларів, відеоцентр мав би уже на своєму рахунку, за що, до речі, можна придбати усю відеотехнологічну «лінійку». Але тоді ще завіса таємності висіла над справжніми причинами чорнобильської біди, відверто приховувались її масштаби. І вихід такого фільму був небажаним. Для багатьох функціонерів, в тому числі й з Мінкультури УРСР. Аналогічну угоду американці уклали з московськими кіношниками і, звісно, те, що мало перепасти «Українському відеоцентру», потрапило до Москви.

Що мали робити у такій скрутній ситуації кияни? Під існуючі контракти з югославськими й канадськими кінематографістами вони «вибили» у Зовнішньоторговельному банку СРСР кредит на суму 100—150 тисяч інвалютних карбованців. Сума, звісно, невелика, але за неї можна було б купити вкрай потрібне відеообладнання. Та Мінкультури УРСР не дало гарантійного листа для банку, і, як то кажуть, плакали кредити.

Валюту «Українському відеоцентру» позичило одне крупне підприємство республіки — і через два-три місяці в Київ прибуде відеообладнання японського виробництва.

Так, відеоцентр не зумів реалізувати значну частину своїх фільмів, на виробництво яких затрачено приблизно 1,5 мільйона державних карбованців. Але за два-три місяці це зробити практично неможливо, тим паче — в умовах вільного ринку, куди з перших днів свого існування практично потрапив «Український відеоцентр». На це потрібно кілька років. Та й, зрештою, що зробило Мінкультури УРСР для того, щоб бодай чимось допомогти відеоцентру у цій ситуації? А нічого!

Та й твердження, що творча програма відеоцентру погано орієнтована на пропаганду українського мистецтва, взагалі не витримує ніякої критики. Скоріше — навпаки. Бо більшим творчим багажем з тематики українського відродження може похвалитися хіба що творче об'єднання «Криниця» з кіностудії «Укркінохроніка».

Українське відеокіно по суті робить тільки свої перші кроки. Можливо, не завжди впевнені, але обнадійливі. І «Український відеоцентр» мав би грати одну з головних скрипок в оркестрі духовного відродження нашого народу. Йому б усіляко посприяти, допомогти... А якщо немає змоги, то хоча б не заважати нормально працювати, не ставити різні перепони.

Прикро дивує, що в такій непривабливій ролі виступило Мінкультури УРСР, яке мало б найактивніше підтримувати усі нові пагони національного мистецтва, бути найпершим державним меценатом. А «заборонити», «закрити», «розформувати», «передати функції» — все це вже було. І багато разів.

До якого стану в нашій культурі це призвело — ми всі добре бачимо.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач «Голосу України» з питань культури.

ДЕКЛАРАЦІЯ

Про принципи та цілі відносин між Українською Радянською Соціалістичною Республікою і Турецькою Республікою

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

Українська Сторона інформувала про намір брати безпосередню рівноправну участь у загальноєвропейському процесі та європейських структурах. Турецька Сторона прийняла до уваги цей намір української Сторони.

Українська Радянська Соціалістична Республіка і Турецька Республіка заявляють про прагнення розвивати взаємовигідне співробітництво, зокрема в політичній, економічній, екологічній, науково-технічній, інформаційній, культурній, гуманітарній та інших сферах. Сторони обопільно визнають необхідність активізації двостороннього торгово-економічного співробітництва на принципах взаємної вигоди. Сторони відзначили важливість реалізації положень Протоколу між Українською Радянською Соціалістичною Республікою і Турецькою Республікою про розвиток торгово-економічних відносин, підписаного в Анкарі 24 листопада 1989 року. В цьому контексті Сторони домовилися налагодити і розвивати конкретні програми співробітництва в галузі виробництва сільськогосподарської продукції. Сторони обмінялися також думками щодо створення нової телекомунікаційної мережі в Україні з наданням пріоритету розвитку телефонної мережі.

Турецька Сторона інформувала про заходи, спрямовані на реалізацію ініціативи Президента Турецької Республіки Т. Озала стосовно створення Чорноморської зони економічного співробітництва. Українська Сторона високо оцінила цю ініціативу, вбачаючи в ній важливий крок щодо поширення на Чорноморський регіон тих інтеграційних процесів, що розвиваються на європейському континенті, і заявила про свою зацікавленість брати безпосередню участь в реалізації зазначеної ініціативи.

Українська Радянська Соціалістична Республіка і Турецька Республіка мають намір тісно співпрацювати в галузі охорони навколишнього середовища, відвернення забруднення з транскордонними наслідками. Особливу увагу сторони приділяють необхідності розвитку співробітництва з питань захисту від забруднення Чорного моря, маючи на увазі, що його стан значною мірою впливає на розвиток національних економік обох республік.

Українська Сторона інформувала про свою зацікавленість в безпосередній участі в Конвенції про захист Чорного моря від забруднення.

Обидві Сторони заявили також про намір підтримувати контакти і проводити консультації в ООН, ЮНЕСКО та інших міжнародних організаціях і з питань, що стосуються їх двосторонніх відносин, співробітництва на міжнародній арені, зокрема в басейні Чорного моря.

Голова Верховної Ради Української Радянської Соціалістичної Республіки
Л. М. КРАВЧУК

Президент Турецької Республіки
Т. ОЗАЛ

м. Київ, 13 березня 1991 року.

Владимір Мечіар: «МЕНШЕ ОФІЦІЙНОСТІ, БІЛЬШЕ КОНКРЕТНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ»

Актуальне інтерв'ю

Перспективи співробітництва між Україною та Словаччиною стали головною темою прес-конференції, яку провів у прес-центрі МЗС УРСР Голова уряду Словацької Республіки Владимір МЕЧІАР.

— Інтерес до розвитку українсько-словацьких взаємин цілком закономірний, — заявив В. Мечіар. — Бо ж маємо не лише спільний кордон, а й давні дружні добросусідські відносини. Чимало спільних рис у політичних та економічних процесах, що відбуваються нині на Україні і в Словаччині. А, отже, не варто в умовах руйнування ідеологічних стереотипів та старих політично-економічних структур відкидати весь позитивний досвід нашого співробітництва. Воно має стати взаємовигідним і допомагати обом республікам швидше долати економічні труднощі.

Наш візит на Україну на запрошення голови Українського уряду має велике значення, — наголосив високий гість. — Внаслідок змін на міжнародній політичній сцені ми детально проінформували один одного про процеси, що відбуваються в наших країнах.

Торкаючись нинішнього стану співробітництва, Голова уряду Словаччини висловив занепокоєння з приводу того, що рвуться давні виробничі зв'язки, а це не може не призвести до ускладнення й без того непростої економічної ситуації в обох республіках. Обмеження товарообміну на основі бартеру, високий податок на імпорт для радянських підприємств, ведення торгівлі за конвертовану валюту, якої вкрай бракує обом республікам — все це, безумовно, створює серйозні перешкоди для співробітництва.

В. Мечіар наголосив на необхідності підготовки нової угоди між Словаччиною та Україною. Над таким документом вже працює група експертів. Проект угоди передбачатиме як розв'язання невідкладних економічних проблем, так і перспективне співробітництво в галузях економіки, культури, екології, спорту. Чимале місце відводитиметься безпосереднім контактам між керівниками підприємств. Перший обмін відповідними делегаціями буде здійснено вже в найближчому майбутньому. Ці зустрічі матимуть практичну користь, бо українські й словацькі підприємці зможуть домовлятись напряму.

Не обійшов увагою В. Мечіар і питання про кордон між Україною і Словаччиною. Це питання останнім часом стає предметом дискусій. Є певні угруповання, що виступають з територіальними претензіями. З цього приводу Голова уряду Словаччини підкреслив, що такі вимоги не мають історичного обгрунтування, й повідомив, що під час його візиту було підтверджено непорушність нинішнього кордону між двома державами.

Характеризуючи політичну ситуацію в Словаччині, В. Мечіар будь-які обвинувачення в націоналізмі і сепаратизмі відкинув.

— Словаччина вважає, що державу слід будувати не «згори», а «знизу». з селища, району, області до республіки й федерації, — а не навпаки. У нас є інтерес зберегти спільну Чехо-Словаччину, однак якою їй бути, нам слід домовитись, а це не так просто.

Завершуючи прес-конференцію, В. Мечіар наголосив, що його уряд настроєний активізувати співпрацю з урядом України.

— Візити прем'єр-міністрів мають стати робочими, аби було менше офіційності й більше конкретних результатів, — сказав на закінчення високий гість.

Розмову записав Тимофій ПРОКОПЕНКО, спеціальний кореспондент «Голосу України».

На меридіанах культури

МИТЦІ — ГОСТІ ДИПЛОМАТІВ

Коли пересічна людина чує словосполучення «генеральне консульство», в її уяві постають дипломати, які ведуть ділові переговори, підписують важливі міжнародні документи, здійснюють витончені процедури протоколу. Проте цього разу генеральне консульство Угорської Республіки в Києві було сповнене... музикою. Лунали класичні мелодії, угорські та українські народні пісні. Майстерність демонстрував камерний оркестр «ГАЛ-ТАМП» Товариства культури львівських угорців. Концерт було присвячено національному святові Угорщини — роковинам революції 1848 року — і зібрав не лише «дипломатичну» аудиторію: до генерального консульства завітали члени Угорського культурного товариства в Києві, діставши тим самим нагоду поспілкуватися зі своїми прикарпатськими друзями. Музичне свято стало не тільки подією в культурному житті столиці України, а й послужило благородній справі взаємозбагачення наших культур. Генеральний консул Угорської Республіки в Києві А. Палді щиро подякував митцям, а також спонсорові концерту — Галицькій творчій асоціації міжнародних програм «ГАЛ-ТАМП», присутнім представникам громадськості, журналістам.

Олесь ДАЧЕНКО.

На знімку: під час концерту.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:
Головний редактор — 446-92-11
Заступники головного редактора — 446-70-42, 446-91-16, 446-91-37, 446-91-96.
Відповідальний секретар — 446-72-63.
Завідуючий коресп... норсіткою — 446-60-22.
Відділи:
міжнародний — 446-91-20,
листів — 441-88-28,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-55,
екології — 441-88-58,
культури — 441-86.44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13,
історії України — 448-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Заступник головного редактора — Олександр Білик.
Черговий редактор — Людмила Бараневич,
Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.
Випусковий — Леонід Клюско.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Тамара Баштаник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсєна, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич, Людмила Терещук.
Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Будникова, Марія Солодюк, Ольга Яценко, Анатолій Артеменко, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти — Віктор Процун, Раїса Гринюк.
* * *
Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги. 50.
Індекс 60955.
Тираж 166.300.
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 03150531.